

Українська мова й писемність – це здобуток культури й духовної діяльності українського народу. В ній і мудрість віків, і пам'ять народу, і щирість душі. Отже, «... це не просто спосіб спілкування, а щось більш значуще. Мова – це всі глибинні пласти духовного життя народу, його історична пам'ять, найцінніше надбання віків, мова – це ще й музика, мелодика, барви буття, сучасна художня, інтелектуальна і мислительська діяльність народу» (Олександр Олесь). Наша мова є рідною майже для 50 мільйонів людей. Молодь відкриває для себе красу й неповторність рідної мови. І завдяки цьому в новому світлі представляються історія і культура України.

За православним календарем 9 листопада вшановують пам'ять Преподобного Нестора Літописця. Вважається, що він став прабатьком української писемної мови. Археологічні знахідки засвідчують наявність писемних знаків на глиняному посуді, пряслицях, зброї тощо – ще за трипільської доби. Величезний масив української історії та культури сягає глибокої давнини і налічує багато тисячоліть. Писемність виросла з глибин української мови, коли зконцентрована в народній творчості мудрість передавалася нащадкам усно. Багатство української мови виявляється в тому, що нею можна висловити найскладніші думки, найтонші почуття і переживання, передати враження про побачене, почуте, прочитане.

Шановні читачі, шанувальники рідного слова! Читайте, пізнавайте, набувайте нових знань й насолоджуйтеся красою й силою української мови, черпайте повними пригорщами її мудрість, дотепність і неповторність!

**Українська мова. Енциклопедія. – К :
Українська енциклопедія, 2000. – 750 с.
Кільк. прим.: 1 (Довідково-інформ. відділ – 1)**

В енциклопедії на основі досягнень сучасної науки подано відомості про українську мову та національне мовознавство. Розкрито термінологічні та номенклатурні одиниці, розглянуто різні аспекти опису української мови, подано основні поняття загального мовознавства. Багато статей присвячено письменникам, фахівцям, які зробили істотний внесок у мовну науку. Вміщено інформацію про установи та організації, які ведуть наукові дослідження й пропаганду української мови. Книга містить 1797 статей, карту та ілюстративний матеріал.

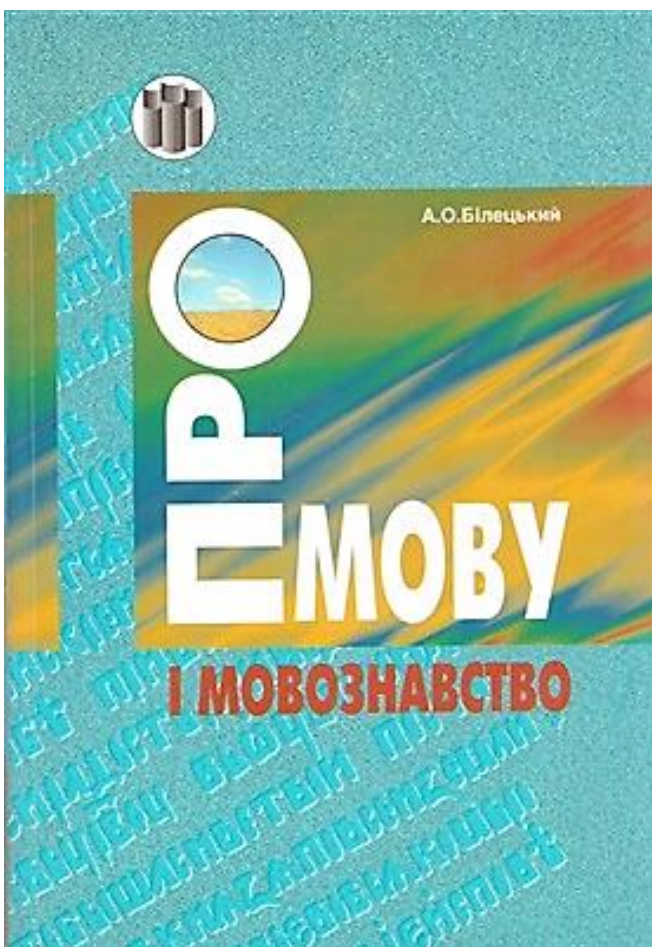
Розраховано як на філологів, так і на широке коло читачів.

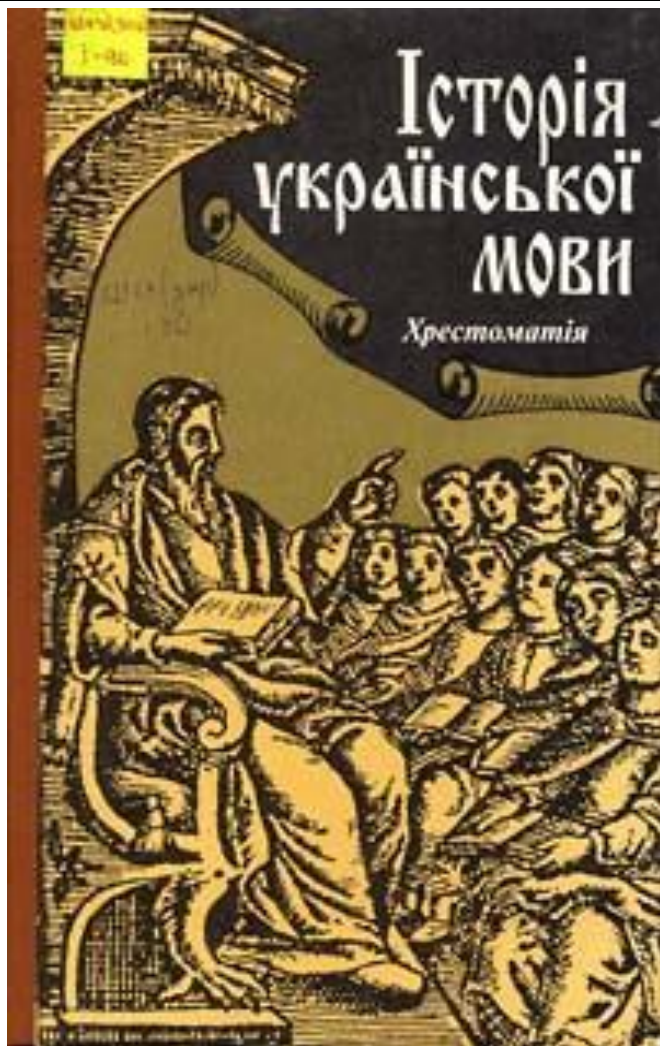
**Білецький А. О. Про мову і мовознавство : навч. посібник. – К. : Артек, 1996. – 223 с.
Кільк. прим.: 6 (Науковий аб. – 5, чит. зал – 1)**

У пропонованому посібнику в доступній для широкого читача, жвавій і цікавій формі викладено основне коло проблем загального мовознавства: мова як знакова система і її відмінність від інших знакових систем, походження людської мови, її будова й особливості функціонування, взаємозв'язок мови й мислення, мови і суспільства, мови і культури, класифікація мов, систем письма тощо. Виклад теоретичного матеріалу супроводжено багатим і різноманітним ілюстративним матеріалом з багатьох індоєвропейських мов, а також східних мов, фактами з історії культури та необхідними для кращого розуміння матеріалу відомостями з інших наук. Важливе місце в ілюстраціях та обговоренні посідає українська мова, адже вперше працю такого роду адресовано безпосередньо українському читачеві.

Книжка, без сумніву, зацікавить студентів гуманітарних факультетів університетів та педінститутів, філологів, викладачів, а також усіх, хто серйозно цікавиться мовними проблемами.

Історія української мови : хрестоматія /
упор. С. Я. Єрмоленко, А. К. Моймієнко. –
К. : Либідь, 1996. – 288 с.

Кільк. прим. 3 (Науков. аб. – 2, чит. зал – 1)

Історія української мови, що впродовж тривалого періоду не знаходила належного наукового висвітлення і неодноразово фальсифікувалась, нарешті стає предметом неупередженої уваги не лише фахівців, а й широкого читацького загалу. Пропонована хрестоматія – перша спроба представити широкий спектр поглядів видатних учених на проблеми походження та розвитку нашої мови. Перевагу надано працям 20–30-х років, які фактично донедавна були забороненими. Серед авторів – видатні українські вчені-мовознавці із світовим ім'ям А. Кримський, Є. Тимченко, С. Смаль-Стоцький, І. Огієнко, Ю. Шевельов, О. Горбач та ін.

Для студентів філологічних факультетів вищих навчальних закладів.

Овчинников В. Історія книги. Еволюція книжкової структури : навч. посібник. –
Львів : Світ, 2005. – 420 с.

Кільк. прим. 3 (Абонемент науковий – 3)

Видання складається з трьох книг, що присвячені історії книжкового мистецтва, яке є невід'ємною складовою загальної культури книги. Простежується вдосконалення структури книги та її художнього оформлення. Належну увагу приділено початкам книгодрукування на слов'янських землях. В четвертій частині першої книги детально описані джерела східнослов'янської писемності, становлення київської писемної школи. Ці відомості підтверджені археологічними знахідками. Книга забезпечена цікавим ілюстраційним матеріалом. Значне місце в посібнику відведено історії вітчизняної книги й аналізу її художньої структури.

Для студентів, видавничих працівників й усіх, хто цікавиться історією книги.

Котляр Н.Ф. Древняя Русь и Киев в летописных преданиях и легендах. – К. : Наукова думка, 1986. – 158 с.

Кільк. прим. 1 (Абонемент науковий – 1)

На основі включених в літописи переказів і легенд розкрито яскраву й поетичну картину історії давньоруського народу. Легенди, дружинні пісні, билини, казки й думи – ці фольклорні пам'ятки зберігали інформацію про історичне минуле в усній формі й передували появі писемності й передачі важливих відомостей письмово. Це достовірне, хоч і своєрідне історичне джерело. Вивчення специфічних фольклорних свідоцтв про минуле дозволить не тільки побачити різноманітну й цікаву картину появи й розвитку Давньої Русі, але й висвітлить створення умов для зародження писемності, підтвердить її нагальну необхідність.

Для широкого кола читачів

Історія української культури / за ред. І. Крип'якевича. – 4-те вид, стер. – К. : Либідь, 2002. – 656 с.

Кільк. прим. 1 (Абонемент науковий – 1)

Цю ґрунтовну працю створили в 30-х роках видатні українські історики й мистецтвознавці Іван Крип'якевич, Володимир Радзикович, Микола Голубець, Степан Чарнецький і Василь Барвінський. У яскравій та доступній формі подано основні відомості про розвиток українського письменства, образотворчого мистецтва, театру та музики від княжої доби до першої третини ХХ століття у тісному зв'язку з поступом українського суспільства.

Володимир Радзикович у розділі «Письменство» детально досліджує шлях зародження, становлення та розвитку письменства і мови в Україні. Висвітлено діяльність найбільш впливових просвітницьких осередків та окремих особистостей, які зробили великий внесок у розвиток українського слова. Матеріал подано за хронологією – давня, середня та нова доба.

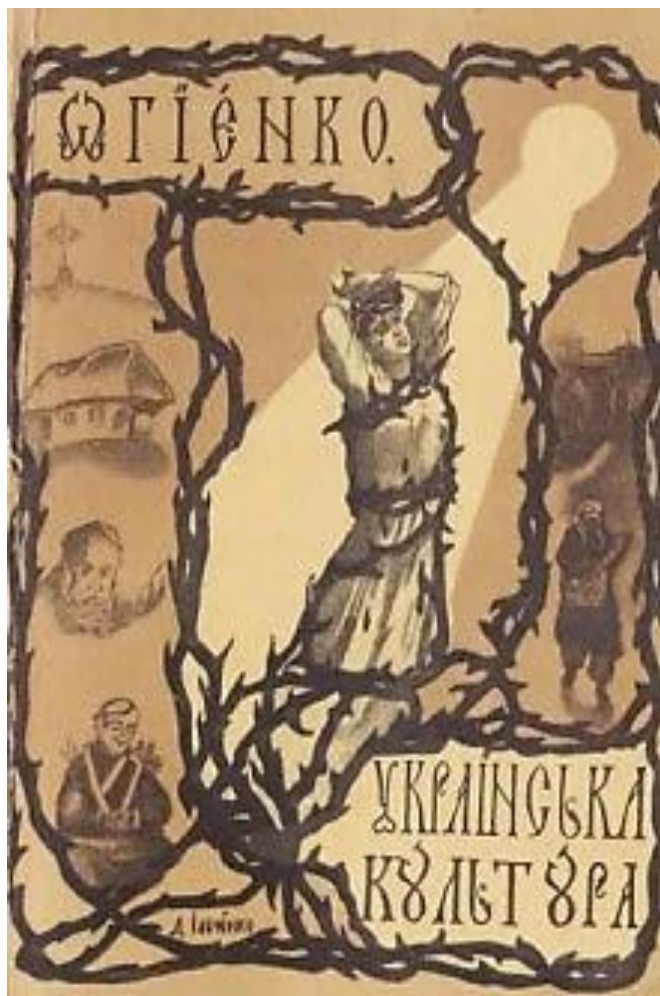
Для викладачів, культурологів, мистецтвознавців, студентів й усіх, хто цікавиться українською культурою.

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

«Либідь»

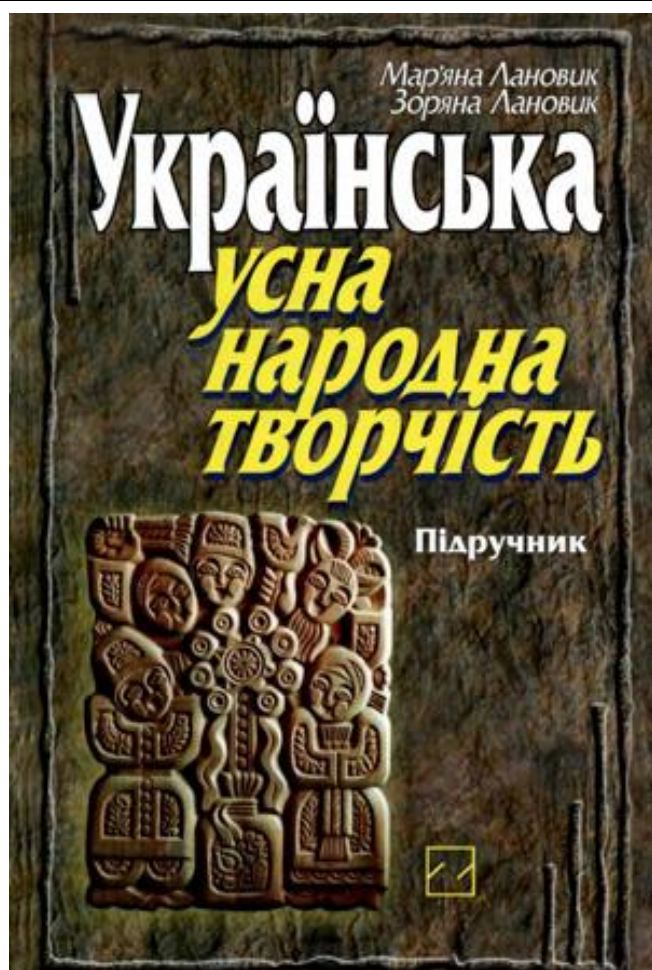

Огієнко І. Українська культура. Коротка історія культурного життя українського народу: курс читаний в Україн. нар. ун-ті: репринтне відтворення вид. 1918 р. – К. : Абрикос, 1991. – 272 с.

Кільк. прим. 1 (Абонемент науковий – 1)

Улітку 1918 український вчений, митрополит, політичний, громадський і церковний діяч Іван Огієнко виступив засновником і став першим ректором Кам'янець-Подільського державного українського університету, в якому пізніше почав читати курс лекцій “Українська культура”. Саме за цими лекціями і видана ця книга. У ній містяться матеріали на тему культури від часів давньої України й до XIX ст. включно, видання доповнене тематичними ілюстраціями. Щодо теми, у лекціях Іван Іванович розповідав слухачам багато правдивої та замовчуваної інформації з історії нашої мови, письменництва, друкарства та ін. Із усіма тонкощами описує та надає зразки українського старописного письма, досліджує лексику, синтаксис, синоніміку української мови, подає приклади, порівнює із давньою слов'янською мовою.

Видання рекомендовано студентам, учням, викладачам, науковцям та всім, хто цікавиться українською історією та культурою.

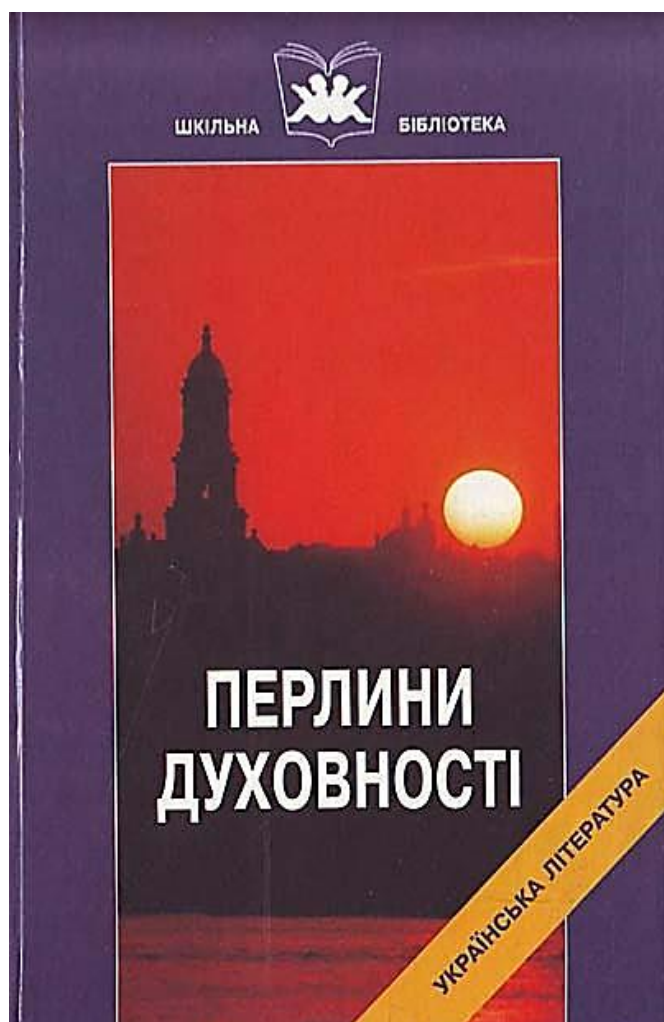
Лановик М. Б. Українська усна народна творчість : підручник. – К : Знання, 2001. – 591 с.

Кільк. прим. 2 (Абонемент науковий – 2)

Ця книга є першим підручником з усної народної творчості, виданим у роки незалежності України. У підручнику висвітлюється розвиток народної творчості від витоків до сучасності, запропоновано нову періодизацію фольклору та класифікацію жанрів з урахуванням сучасних досліджень. Усні пам'ятки передували появі письма. Тому вивчення усної народної спадщини закладає підґрунтя для дослідження появи й розвитку української письменності та мови. У підручнику Ви знайдете огляд фольклористики, опис вірувань українців та їх давніх предків, магичні й міфологічні зразки словесності, календарно-обрядову, родинно-обрядову творчість, героїчні пісні, думи, биліни, балади, ліричні пісні, коліскові, забавлянки, казки, загадки, прислів'я, приказки, приповідки, прокльони, каламбури, тости, вітання, побажання і таке інше. Кожне явище народної творчості забезпечено прикладами.

Орієнтовано на студентів, магістрантів, аспірантів та фахівців, які цікавляться українською

культурою.

Перлини духовності. Твори української світської літератури від часів Київської Русі до XVII ст : навч. посібник. Кн. 1 / упор. В. В. Різун. – К : Грамота, 2003. – 560 с.

Кільк. прим. 1 (Абонемент науковий – 1)

Формування високої духовності народу України сягає прадавніх часів. Перлини духовного розвитку нації зафіксовано в ранніх писемних джерелах. До посібника увійшли твори від часів Київської Русі до XVII ст. Кращі з літературних пам'яток, надрукованих у цій книзі, дадуть Вам можливість ліпше збагнути ті підвалини, на яких виросла сучасна українська мова й література.

Обидва видання рекомендовано учням та студентам.

Тасмниці віків. Українські народні думи, легенди, перекази, пісні, казки... / упор. О. Г. Мукомел. – К : Грамота, 2001. – 511 с.

Кільк. прим. 1 (Абонемент науковий – 1)

Книга є збіркою творів, які український народ напрацював упродовж майже тисячоліття. Сюди увійшли вибрані зразки народних дум, переказів та легенд, казок, байок, балад, романсів, пісень, прислів'їв та приказок, загадок. Великою тайною є краса й сила рідної мови, втілена у народній творчості, що увібрала в себе конденсовану пам'ять поколінь, і передавалася нащадкам усно до виникнення письменності.

Українські народні пісні в записах Володимира Гнатюка. – К. : Музична Україна, 1971. – 323 с.

Кільк. прим. 1 (Абонемент науковий – 1)

В. М. Гнатюк – передовий громадський діяч і публіцист, невтомний збирач, видавець і дослідник народної творчості, літурознавець і етнограф мовознавець та перекладач, вчений-славіст європейського масштабу, журналіст і редактор, академік, член багатьох європейських інституцій. Таким постає перед нами автор цієї збірки. Любов до народної пісні вчений виніс із рідного села, з батьківської хати. Найбільше Гнатюк збирав фольклор на Галичині та Закарпатті – пісні, коломийки, казки. Ця збірка вичерпує усі його пісенні записи з Галичини. Упорядник вважав за можливе включити сюди й записи дружини дослідника Олени Гнатюк, зроблені спільно з ним й під його керівництвом у Стрийському повіті.

Матеріал у збірнику подано за жанрами, а всередині розділів-за тематичним принципом. Тексти друкуються за сучасним правописом.

Для етнографів, краєзнавців, фахівців та аматорів і для всіх зацікавлених темою.

Українські народні ліричні пісні : пісенник. – К. : Муз. Україна, 1972. – 102 с.
Кільк. прим. 4 (Абонемент науковий – 4)

Українська пісня – це щира й весела, приязна й чуйна, ніжна, мужня й талановита душа нашого співучого народу. Все, що відбувалося в житті, знаходило відображення в пісні. Козацькі, танцювальні, весільні, історичні, жартівливі, побутові, ліричні, чумацькі – всіх їх не злічити. В. Гнатюк, С Руданський, Л. Українка, І. Франко, П. Мирний, С. Тобілевич, брати Бодянські – багато відомих та безіменних, великих та пересічних українців із щирою любов'ю до рідного слова збирали народних пісень по найвіддаленіших куточках вітчизни. З нотами, й без них, великі томи й карманні формати, з яскравими ілюстраціями й з простенькими вішованими сторінками, народні й авторські – є безліч українських пісенників. Попри різноманітність їх поєднує одне – все це золоті розсипи влучного народного слова на фоні глибокої й вишуканої музичності, це незбагненна сила й краса народної творчості.

Цей карманний пісенник містить найбільш уживані й популярні народні пісні разом з нотами.

Для фахівців і аматорів, для всіх, хто любить і цінує ліричну пісню.

Українські народні анекдоти, жарти, дотепи. – К. : Дніпро, 1967. – 382 с.

Кільк. прим. 1 (Абонемент науковий – 1)

З давніх давен славиться український народ своїм гострим словом. Великою популярністю користуються у нас збірки гумору та сатири. До цього видання увійшли кращі народні анекдоти дореволюційного і радянського часу, які друкувалися в різних виданнях.

Рекомендовано всім, хто любить веселий сміх.

Українські народні казки, легенди, анекдоти. – К. : Молодь, 1989. – 432 с.

Кільк. прим. 2 (Абонемент науковий – 2)

У книжці Ви знайдете народні казки, легенди, перекази, анекдоти, відібрані в різних етнографічних регіонах України. В казках (про тварин, фантастичних та соціально-побутових) можливе поєднане з неможливим, правдоподібне з вигадкою, але в цьому виявляються реальні життєві сподівання й прагнення народу. Анекдоти – короткі гумористично-сатиричні оповідання про типовий випадок чи ситуацію. Як і небилиці, вони не тільки веселі й влучні, а й мають неабияке виховне значення. В легендах жива дійсність пояснюється давніми міфічними уявленнями, однак непізнані явища і суспільні події витлумачуються з установкою на достовірність. Народна оповідальна творчість широко використовується як в літературі, так і в повсякденному житті.

Для всіх зацікавлених темою.

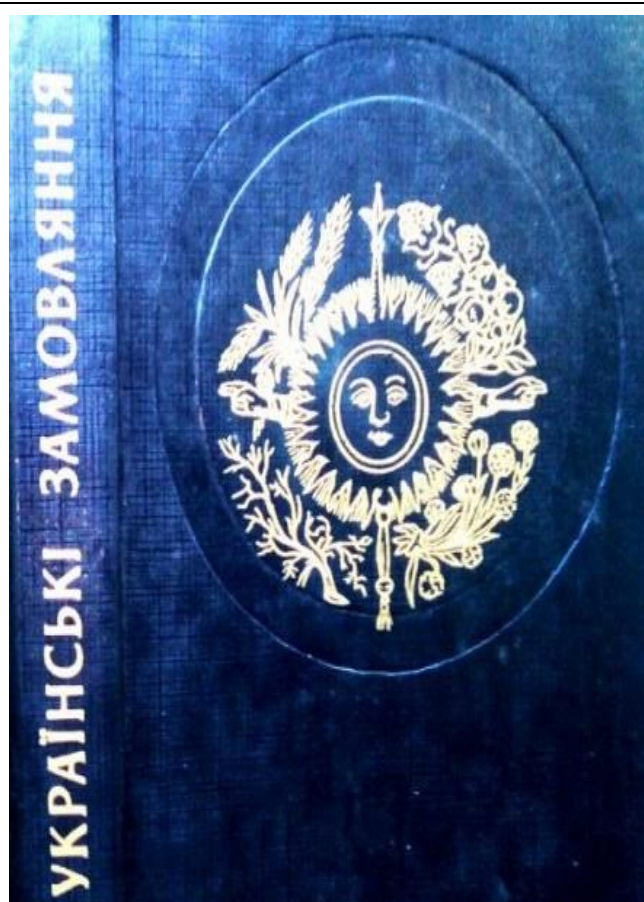

**Українські замовляння. – К. : Дніпро, 1993.
– 309 с.**

Кільк. прим. 2 (Абонемент науковий – 2)

До книги увійшли тексти української магії, народних чаклунських дійств. Це найменш вивчений шар національної словесності. Він сягає своїм корінням у найглибшу язичницьку давнину, увібравши також елементи християнських уявлень про світ.

Українські прислів'я, приказки та порівняння з літературних пам'яток / упор. М. М. Пазяк. – К. : Наук. думка, 2001. – 392 с.

Кільк. прим. 1 (Абонемент науковий – 1)

Книга видатного українського фольклориста, етнографа Михайла Пазяка містить найповніше на наш час зібрання народних прислів'їв, приказок, ідіом та порівнянь, використаних у творах української художньої літератури.

Призначена для філологів, фольклористів, письменників, викладачів, студентів, усіх шанувальників народної творчості.

